

Suvestinė redakcija nuo 2023-02-21 iki 2023-05-02

Įsakymas paskelbtas: TAR 2015-03-16, i. k. 2015-03825

Nauja redakcija nuo 2022-08-12:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „INVESTICIJOS Į MATERIALŲJŲ TURTĄ“ VEIKLOS „LABIAUSIAI NYKSTANČIŲ RŪŠIŲ BUVEINIŲ IR EB SVARBOS NATŪRALIŲ BUVEINIŲ IŠSAUGOJIMAS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2015 m. kovo 13 d. Nr. 3D-166

Vilnius

Atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. balandžio 15 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2021/1017, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimo Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos, patvirtintos 2015 m. vasario 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatas ir siekdama efektyviai panaudoti Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšas,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos „Labiausiai nykstančių rūšių buveinių ir EB svarbos natūralių buveinių išsaugojimas“ įgyvendinimo taisykles (pridedama).

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2015 m. kovo 13 d. įsakymu
Nr. 3D-166

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„INVESTICIJOS Į MATERIALŲJŲ TURTĄ“ VEIKLOS „LABIAUSIAI NYKSTANČIŲ
RŪŠIŲ BUVEINIŲ IR EB SVARBOS NATŪRALIŲ BUVEINIŲ IŠSAUGOJIMAS“
ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS**

Pakeistas priedo pavadinimas:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos „Labiausiai nykstančių rūšių buveinių ir EB svarbos natūralių buveinių išsaugojimas“ (toliau – Priemonė) įgyvendinimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005, su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2021 m. balandžio 15 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2021/ 1017, nuostatomis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

II. SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

2. Šiose Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

- 2.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos;
- 2.2. **ES** – Europos Sąjunga;
- 2.3. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai;
- 2.4. **KPP** – Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa;
- 2.5. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

3. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **pranešimas apie atliktus darbus** – Agentūros nustatytos formos dokumentas, kurį turi užpildyti ir pateikti Agentūrai paramos gavėjas, atlikęs kartu su paramos paraiška pateiktoje sąmatoje numatytus darbus;

3.2. **sąmata** – savivaldybės administracijos specialisto parengtas dokumentas, kuriame apskaičiuotas lėšų, reikalingų kiekvienam plotui, patenkančiam į natūralių buveinių ir saugomų rūšių buveinių ir (arba) meldinių nendrinukių buveinių teritorijas, išsaugoti pagal Priemonę, poreikis pagal faktinius kiekius ir UAB „Sistela“ galiojančius įkainius;

3.3. **tinkamumo kriterijus** – požymis, pagal kurį nustatomas pareiškėjo tinkamumas gauti paramą;

3.4. **žemės ūkio veikla** – veikla, apimanti žemės ūkio produktų gamybą, savos gamybos žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ar ne maisto produktų realizavimą, taip pat paslaugų žemės ūkiui teikimą ir (arba) geros agrarinės ir aplinkosaugos žemės būklės palaikymą;

3.5. **žemės ūkio valda** (toliau – valda) – žemės ūkio veiklos ar alternatyviosios veiklos subjekto plėtojamos žemės ūkio veiklos ir (arba) alternatyviosios veiklos gamybos vienetų visuma, susijusi bendrais teisiniais, technologiniais ir ekonominiais santykiais;

3.6. **Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema** (toliau – ŽŪMIS) – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema.

4. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Administravimo taisyklėse, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programoje, patvirtintoje EK sprendimu Nr. C (2015) 842, ir kituose Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktuose.

III. PRIEMONĖS PRIORITETAİ, TIKSLINĖS SRITYS IR KOMPLEKSNIAI TIKSLAI

5. Priemonės prioritetas – atkurti, išsaugoti ir pagerinti su žemės ūkiu susijusias ekosistemas.

6. Priemonės tikslinė sritis – įgyvendinti bendruosius aplinkosaugos tikslus, susijusius su biologinės įvairovės išsaugojimu ir ekosistemų subalansuotu funkcionavimu, išsaugant nustatytas ir patvirtintas meldinių nendrinukių *Acrocephalus paludicola*, balinio vėžlio *Emys orbicularis*, kraujalakinio melsvio *Maculinea teleius*, niūriaspalvio auksavabalio *Osmoderma barnabita*, šiaurinio auksinuko *Lycaena helle*, auksuotosios šaškytės *Euphydryas aurinia*, plikažiedžio linlapio *Thesium ebracteatum*, stulgio *Gallinago media*, paprastojo gričiuko *Limosa limosa*, raudonkojo tuliko *Tringa totanus*, didžiosios kuolingos *Numenius arquata* buveines ir Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipus – 6530 Miškapievės, 5130 Kadagynai, 9070 Medžiais apaugusios ganyklos, 2330

Nesusivėrusios žemyninės smiltpievės, 6120 Karbonatinių smėlynų pievos, 6210 Stepinės pievos, 6230 Rūšių turtingi briedgaurnai, 6410 Melvenynai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

7. Priemonės kompleksiniai tikslai:

7.1. išsaugoti kraštovaizdį;

7.2. tvarkyti natūralias ir pusiau natūralias pievas bei ekstensyviai naudojamas šlapynes;

7.3 sudaryti palankias sąlygas šioms ypač retoms rūšims išlikti natūraliose ir pusiau natūraliose pievose bei ekstensyviai naudojamose šlapynėse.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

IV. REMIAMA VEIKLA

8. Pagal Priemonės veiklą remiama ši veikla:

8.1. natūralių ir pusiau natūralių pievų bei ekstensyviai naudojamų šlapynių tvarkymas:

8.1.1. krūmų pašalinimo ir sutvarkymo darbai;

8.1.2. šienavimo ir nupjautos žolės, nendrių sutvarkymo darbai;

8.1.3. nukirstų krūmų ir nupjautos žolės, nendrių išvežimo darbai.

8.1.4. ganyklų tvorų atkūrimas / įrengimas plotuose, kuriuose iki šiol nebuvo ganyklų tvorų arba ganyklų tvoros yra sunykusios;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

8.1.5. naujų seklių kūdrių vėžlių buveinėse pievose ir ganyklose iki 0,1 ha ploto įrengimas.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

V. GALIMI PAREIŠKĖJAI

9. Pareiškėjais gali būti fiziniai ir juridiniai asmenys, užsiimantys žemės ūkio veikla (šis reikalavimas netaikomas VĮ Valstybinių miškų urėdijai ir saugomų teritorijų direkcijoms) ir teisėtais pagrindais valdantys numatomus tvarkyti žemės plotus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

10. Paramos besikreipiantys fiziniai asmenys turi būti ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus.

VI. TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

11. Pareiškėjas laikomas tinkamu gauti paramą, jei atitinka šiame Taisyklių punkte nustatytas tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus:

11.1. paraišką teikia subjektas, įvardytas tinkamu pareiškėju šių Taisyklių V skyriuje;

11.2. veikla atitinka šių Taisyklių III skyriuje nurodytą prioritetą, tikslinę sritį ir kompleksinius tikslus;

11.3. paraiškoje numatytos išlaidos yra susijusios su remiama veikla, nurodyta šių Taisyklių IV skyriuje;

11.4. pareiškėjas savo vardu kaip valdos valdytojas yra įregistravęs valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimo Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-42](#), 2021-01-21, paskelbta TAR 2021-01-21, i. k. 2021-01010

11.5. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Valstybiniam socialinio draudimo fondui prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu);

11.6. pareiškėjui nėra iškelta bankroto byla arba jis nėra likviduojamas;

11.7. pareiškėjas užtikrina, kad projekte numatytos išlaidos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešųjų lėšų;

11.8. parama teikiama veiklai, vykdomai tik Programos įgyvendinimo teritorijoje;

11.9. pareiškėjo pagal šią veiklą tvarkomi plotai patenka į meldinių nendrinukių, balinio vėžlio, kraujalakinio melsvio, niūriaspalvio auksavabalio, šiaurinio auksinuko, auksuotosios šaškytės, plikažiedžio linlapio, stulgio, paprastojo gričiuo, raudonkojo tuliko, didžiosios kuolingos buveinių ir Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipų – 6530 Miškapievių, 5130 Kadagynų, 9070 Medžiais apaugusios ganyklų, 2330 Nesusivėrusios žemyninės smiltpievių, 6120 Karbonatinių smėlynų pievų, 6210 Stepinių pievų, 6230 Rūšių turtingų briedgaurnų, 6410 Melvenynų teritorijas, atvaizduotas VI–Žemės ūkio duomenų centro (toliau – ŽŪDC) viešai prieinamoje paskyroje <http://zuikvc.maps.arcgis.com/home/index.html> pagal Aplinkos ministerijos pateiktus duomenis;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

Nr. [3D-858](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26578

11.10. pareiškėjas, teikdamas paraišką, privalo nurodyti pagal veiklą numatomą (-us) sutvarkyti saugomos (-ų) rūšies (-ių) buveinių ir (arba) Europos Bendrijos svarbos natūralios (-ių) buveinės (-ių) tipo (-ų) teritorijų plotą (-us);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

11.11. savivaldybės administracijos specialisto parengta sąmata, kurioje apskaičiuotas lėšų, reikalingų kiekvienam plotui sutvarkyti, poreikis pagal faktinius kiekius ir UAB „Sistela“ galiojančius įkainius.

11.12. kai deklaruotas pagal veiklą plotas valdomas nuomos, panaudos pagrindais, nuomos / panaudos sutartis turi būti registruota VĮ Registrų centre iki paramos paraiškos pateikimo dienos ir sudaryta ne trumpesniam nei prisiimtam įsipareigojimų pagal veiklą laikotarpiui ir turi galioti ne trumpiau nei iki tęstinių įsipareigojimų pagal priemonę „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ arba ją atitinkančią priemonę naujuoju programiniu laikotarpiu pradžios;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

12. Pareiškėjo tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus, atitinkamais dokumentais pagrįstus ir viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po Agentūros paklausimo (-ų). Jei šie duomenys skiriasi, vadovaujamas registruose esančiais duomenimis.

VII. ĮSIPAREIGOJIMAI

13. Pareiškėjas prisiima šiuos įsipareigojimus:

13.1. sutvarkyti ne mažesnę kaip 0,5 hektaro natūralių ir pusiau natūralių pievų ir (arba) ekstensyviai naudojamų šlapynių plotą;

13.2. sutvarkyti natūralių ir pusiau natūralių pievų ir (arba) ekstensyviai naudojamų šlapynių plotus pagal sąmatoje patvirtintus darbus;

13.3. natūralių ir pusiau natūralių pievų ir (arba) ekstensyviai naudojamų šlapynių plotų tvarkymo darbus pradėti einamaisiais metais nuo Agentūros sprendimo finansuoti projekte išvardytus darbus ir užbaigti ne vėliau kaip iki einamųjų metų lapkričio 1 d. Tais atvejais, kai Agentūros sprendimas priimtas einamaisiais metais po lapkričio 1 d., šiame papunktyje nurodytus darbus užbaigti ne vėliau kaip iki kitų metų gegužės 1 d.;

TAR pastaba. 13.3 papunktis taikomas paraiškoms, pateiktoms nuo 2022 m. rugpjūčio 29 d.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

Nr. [3D-752](#), 2022-12-01, paskelbta TAR 2022-12-01, i. k. 2022-24462

13.4. be rašytinio Agentūros ir savivaldybės sutikimo nekeisti veiklos vykdymo vietos ir sąlygų;

13.5. pagal šią Priemonę teikdamas paramos paraišką 2021–2023 m. laikotarpiu, įsipareigoja 3 metus tuose pačiuose plotuose vykdyti testines natūralių ir pusiau natūralių pievų ir (arba) ekstensyviai naudojamų šlapynių tvarkymo veiklas pagal priemonę „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ arba ją atitinkančią priemonę naujuoju programiniu laikotarpiu.

Priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas „Specifinių pievų tvarkymas“, „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“, „Nykstančios meldinių nendrinukių populiacijos buveinių išsaugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ ir (arba) „Nykstančios meldinių nendrinukių populiacijos buveinių išsaugojimas šlapynėse“ arba jas atitinkančias priemones naujuoju programiniu laikotarpiu pareiškėjas galės įgyvendinti tik įvykdęs šiose Taisyklėse nustatytus reikalavimus, pateikęs pranešimą apie atliktus darbus NMA ir artimiausiu paraiškų priėmimo laikotarpiu pateikęs paramos paraišką (galimas 5 proc. ploto nuokrypis nuo įsipareigoto sutvarkyti ploto);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

Nr. [3D-95](#), 2023-02-20, paskelbta TAR 2023-02-20, i. k. 2023-02985

13.6. kai deklaruotas pagal Priemonę plotas valdomas nuomos, panaudos pagrindais, nuomos / panaudos sutartis turi būti registruota VĮ Registrų centre iki paramos paraiškos pateikimo dienos ir sudaryta ne trumpesniam nei prisiimtam įsipareigojimui pagal Priemonę laikotarpiui ir turi galioti ne trumpiau nei iki testinių įsipareigojimų pagal priemonę „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ pradžios;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

13.7. nuo paramos paraiškos pagal šią priemonę pateikimo dienos tvarkyti buhalterinę apskaitą teisės aktų nustatyta tvarka;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

13.8. sudaryti sąlygas asmenims, turintiems teisę audituoti ir (arba) kontroliuoti, tikrinti, kaip yra vykdoma veikla, ar laikomasi sąlygų, už ką buvo skirta išmoka;

13.9. teikti duomenis statistikos tikslais ir programos įgyvendinimo stebėsenai bei reikalingiems vertinimams atlikti;

13.10. paramos paraiškoje arba pridedamuose dokumentuose, arba pagal Agentūros paklausimą pateiktuose dokumentuose pateikti teisingą informaciją;

13.11. viešinti paramą, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“.

13.12 atlikęs sąmatoje numatytus sutvarkymo darbus, paramos gavėjas iki einamųjų metų lapkričio 15 d. Agentūrai pateikia pranešimą apie atliktus darbus. Pranešimas apie atliktus darbus teikiamas naudojantis ŽŪMIS pranešimų siuntimo funkcionalumu (ŽŪMIS meniu punktas

„Pranešimai“) Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka. Kitais būdais (pvz., paštu, faksu arba elektroniniu paštu) pranešimai apie atliktus darbus nepriimami. Tais atvejais, kai Agentūros sprendimas priimtas einamaisiais metais po lapkričio 1 d., paramos gavėjas šiame papunktyje nurodytą pranešimą apie atliktus darbus pateikia Agentūrai ne vėliau kaip iki kitų metų gegužės 15 d.;

TAR pastaba. 13.12 papunktis taikomas paraiškoms, pateiktoms nuo 2022 m. rugpjūčio 29 d.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

Nr. [3D-752](#), 2022-12-01, paskelbta TAR 2022-12-01, i. k. 2022-24462

13.13. kai deklaruotas pagal veiklą plotas valdomas bendra daline arba jungtine nuosavybės teise, vienas iš bendraturčių, teikdamas paramos paraišką, turi pateikti visų kitų bendraturčių notariškai patvirtintą sutikimą (įgaliojimą).

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

14. Paramos gavėjas, norėdamas perduoti įsipareigojimus pagal Priemonės veiklą kitam asmeniui, turi tai suderinti su Agentūra ir pateikti Agentūrai rašytinį prašymą dėl įsipareigojimų perdavimo. Pareiškėjo prisiimti įsipareigojimai po sprendimo skirti paramą priėmimo galės būti perduoti asmeniui, perimančiam paramos gavėjo įsipareigojimus ir tęsiančiam veiklą, jei jis atitiks pareiškėjo tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus, projektų atrankos kriterijus įsipareigojimų perėmimo metu.

VIII. PARAMOS DYDIS IR INTENSYVUMAS

15. Lėšos priemonei įgyvendinti skiriamos iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete.

16. Didžiausia paramos suma viename pareiškėjui – 85 000 (aštuoniasdešimt penki tūkstančiai) Eur. Į šią sumą neįskaičiuojamas pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM).

17. Paramos dydis skaičiuojamas atsižvelgiant į tinkamas finansuoti išlaidas, nurodytas šių Taisyklių IX skyriuje.

18. Finansuojama 100 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų.

19. Tuo atveju, kai pareiškėjo bendra prašoma paramos suma pagal šią veiklą neviršija šių Taisyklių 16 punkte nustatytos paramos sumos, pareiškėjas per paraiškų priėmimo laikotarpį gali teikti daugiau negu vieną paraišką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

IX. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

20. Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos su Priemonės įgyvendinimu susijusios išlaidos, padarytos nuo Agentūros sprendimo einamaisiais metais finansuoti projekte išvardytus darbus, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų lapkričio 1 d. Tais atvejais, kai Agentūros sprendimas priimtas einamaisiais metais po lapkričio 1 d., šiame papunktyje nurodytos išlaidos laikomos tinkamomis, jei jos patirtos ne vėliau kaip iki kitų metų gegužės 1 d.

TAR pastaba. 20 punktas taikomas paraiškoms, pateiktoms nuo 2022 m. rugpjūčio 29 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

Nr. [3D-752](#), 2022-12-01, paskelbta TAR 2022-12-01, i. k. 2022-24462

21. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti nurodytos sąmatoje.

22. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

22.1. krūmų pašalinimo ir sutvarkymo darbai;

22.2. šienavimo ir nupjautos žolės, nendrių sutvarkymo darbai;

22.3. nukirstų krūmų ir nupjautos žolės, nendrių išvežimo darbai;

22.4. ganyklų tvorų atkūrimas / įrengimas plotuose, kuriuose iki šiol nebuvo ganyklų tvorų arba ganyklų tvoros yra sunykusios;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

22.5. naujų seklių kūdrų vėžlių buveinėse pievose ir ganyklose iki 0,1 ha ploto įrengimas.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

23. Netinkamos finansuoti išlaidos:

23.1. išlaidos, nesusijusios su veikla, neatitinkančios Taisyklių 20 ir 21 punktų reikalavimų ir neįvardytos šių Taisyklių 22 punkte;

23.2. PVM, kurį paramos gavėjas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė).

X. PARAMOS PARAIŠKŲ TEIKIMO TVARKA

24. Paraiškos priimamos paraiškų priėmimo laikotarpiu, kurį skelbia Agentūra pagal Ministerijos patvirtintą paraiškų priėmimo grafiką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

25. Paramos paraiškos forma pateikiama šių Taisyklių priede ir skelbiama Ministerijos ir Agentūros interneto svetainėse adresu: www.zum.lt ir www.nma.lt.

26. Paramos paraiškos teikimas vykdomas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

27. Paramos paraiška ir (arba) dokumentai gauti paramą turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paramos paraiškos nepriimamos.

28. *Neteko galios nuo 2022-08-12*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

29. Paramos paraiškos Agentūrai teikiamos pasirašytos kvalifikuotu elektroniniu parašu, siunčiant jas elektroniniu paštu dokumentai@nma.lt, arba teikiamos naudojantis ŽŪMIS pranešimų siuntimo funkcionalumu (ŽŪMIS meniu punktas „Pranešimai“) Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-42](#), 2021-01-21, paskelbta TAR 2021-01-21, i. k. 2021-01010

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

30. Seniūnijos darbuotojas ar pats pareiškėjas ŽŪDC viešai prieinamoje paskyroje <http://zuikvc.maps.arcgis.com/home/index.html> įbraižo numatomų sutvarkyti laukų ribas. Šią informaciją pdf formatu išspausdina ir (arba) pateikia shp formatu kartu su paramos paraiška, naudodamasis ŽŪMIS pranešimų siuntimo funkcionalumu (ŽŪMIS meniu punktas „Pranešimai“) Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

Nr. [3D-42](#), 2021-01-21, paskelbta TAR 2021-01-21, i. k. 2021-01010

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

Nr. [3D-858](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26578

31. Paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu Agentūra nustato, ar veikla tinkama gauti paramą iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete, ir kokia galima paramos suma, suapvalinta iki sveikųjų skaičių.

XI. ATRANKOS KRITERIJAI

32. Paramos paraiškų atranka atliekama Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

33. Atrankos kriterijai:

33.1. pareiškėjas, siekiantis dalyvauti įgyvendinant veiklą, deklaruoja ir įsipareigoja sutvarkyti:

33.1.1. daugiau kaip 3,0 ha vientiso žemės ploto – suteikiama 50 balų;

33.1.2. nuo 1,0 iki 3,0 ha vientiso žemės ploto – suteikiama 40 balų;

33.1.3. nuo 0,5 ha iki 0,99 ha vientiso žemės ploto – suteikiama 30 balų;

33.2. pareiškėjo deklaruotas plotas, kurį įsipareigoja sutvarkyti, ribojasi su plotais, kuriuose vykdomi įsipareigojimai pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas „Specifinių pievų tvarkymas“, „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“, „Nykstančios meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ ir „Nykstančios meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas šlapynėse“ – suteikiami 25 balai;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

33.3. pareiškėjas dalyvavo ar dalyvauja įgyvendinant kitas paramos už plotus agroaplinkosaugos priemones:

33.3.1. daugiau kaip 5 metus – suteikiama 25 balai;

33.3.2. iki 5 metų – suteikiama 10 balų.

34. Privalomas mažiausias atrankos balų skaičius – 40 privalomų balų. Jei atrankos vertinimo metu nustatoma, kad nėra surinkta privalomo mažiausio 40 balų skaičiaus, paramos paraiška atmetama.

XII. PARAMOS PARAIŠKŲ VERTINIMAS IR TVIRTINIMAS

35. Paramos paraiškų vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

36. *Neteko galios nuo 2017-12-30*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

37. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, parengia sprendimą dėl paramos skyrimo arba neskystimo, kuris įteisinamas Agentūros nustatyta tvarka. Apie priimtą sprendimą Agentūra informuoja pareiškėją Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

38. Priėmus sprendimą skirti paramą, pareiškėjas tampa paramos gavėju. Paramos sutartis nesudaroma.

XIII. ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

39. Veiklai taikomas išlaidų kompensavimo būdas.

40. Taikant išlaidų kompensavimo būdą, paramos gavėjas pradeda vykdyti veiklą savo lėšomis.

41. Mokėjimo prašymai Agentūrai neteikiami.

42. *Neteko galios nuo 2017-12-30*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

43. Pranešimo apie atliktus darbus forma, patvirtinta Agentūros nustatyta tvarka, pateikiama Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt ir ministerijos interneto svetainėje www.zum.lt.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

44. Pranešimas apie atliktus darbus turi būti užpildytas lietuvių kalba. Kita kalba užpildytas pranešimas apie atliktus darbus nebus priimamas.

45. Pranešimas apie atliktus darbus teikiamas užpildytas ranka arba spausdintine forma. Ranka neaiškiai arba neįskaitomai užpildytas pranešimas apie atliktus darbus nepriimamas.

46. Pranešimus apie atliktus darbus paramos gavėjai teikia naudodamiesi ŽŪMIS pranešimų siuntimo funkcionalumu (ŽŪMIS meniu punktas „Pranešimai“) Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-42](#), 2021-01-21, paskelbta TAR 2021-01-21, i. k. 2021-01010

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

47. Kitais būdais (pvz., faksu arba elektroniniu paštu) ar kitais adresais pateikti pranešimai apie atliktus darbus nebus priimami.

48. Paramos lėšos paramos gavėjui išmokamos tik atlikus patikrą vietoje, Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais.

49. Agentūra turi įvertinti pranešimą apie atliktus darbus ir užsakyti paramos lėšas per 20 darbo dienų nuo pranešimo apie atliktus darbus gavimo ir užregistravimo Agentūroje dienos. Į šį terminą neįskaičiuojamas paklausimų paramos gavėjui bei patikrų vietoje atlikimo laikas.

50. Pareiškėjui mirus iki sprendimo skirti paramą priėmimo, paramos paraiška išregistruojama.

51. Paramos gavėjui mirus arba kai dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių paramos gavėjas negali vykdyti prisiimtų įsipareigojimų, parama gali būti mokama asmeniui, perimančiam paramos gavėjo įsipareigojimus ir tęsiančiam veiklą, jei jis įsipareigojimų perėmimo metu atitinka pareiškėjo tinkamumo kriterijus.

XIV. PATIKROS

52. Po pranešimo apie atliktus darbus pateikimo atliekama paramos paraiškos patikra vietoje.

53. Tais atvejais, kai Agentūra patikros metu nustato, kad dalis darbų pagal sąmatą neatlikta, apie tai informuoja savivaldybės administraciją. Tokiais atvejais organizuojama pakartotinė patikra vietoje, kurioje kartu su Agentūros atsakingu darbuotoju privalo dalyvauti savivaldybės

administracijos specialistas, kuris sudarė sąmatą, arba kitas paskirtas savivaldybės administracijos specialistas. Savivaldybės administracijos specialistas nustato neatliktų darbų kiekių vertę, išreikštą procentais nuo sumos, nurodytos prie paramos paraiškos pridėtoje sąmatoje, ir pasirašo Agentūros patikros lape.

XV. SANKCIJOS

54. Detali sankcijų apskaičiavimo ir taikymo tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintoje sankcijų taikymo metodikoje.

55. Pagal Priemonės veiklą paramos gavėjui nesilaikant teisės aktų reikalavimų ar pažeidžiant paramos paraiškos sąlygas, numatomos sankcijų rūšys: paramos sumažinimas, paramos neskyrimas ir (arba) paramos susigrąžinimas.

56. Paramos sumažinimas taikomas:

56.1. patikros metu nustatčius, jog neatlikta darbų pagal paramos paraiškoje pateiktą sąmatą:

56.1.1. iki 10 proc. imtinai numatytų darbų vertės – parama mažinama pagal nustatytą neatliktų darbų procentinę dalį nuo visos paramos sumos;

56.1.2 nuo 10 iki 20 proc. imtinai numatytų darbų vertės – parama mažinama 30 proc. visos paramos sumos;

56.1.3. nuo 20 iki 30 proc. imtinai numatytų darbų vertės – parama mažinama 50 proc. visos paramos sumos.

56.2. šių Taisyklių 13.12 papunktyje prašomą pateikti iki lapkričio 15 d. informaciją apie atliktus sąmatoje numatytus darbus galima pateikti vėliau, bet ne ilgiau kaip per 25 kalendorines dienas, tačiau už kiekvieną pavėluotą darbo dieną apskaičiuota pagal Priemonę paramos suma mažinama 1 proc. Pasibaigus nustatytam 25 kalendorinių dienų informacijos pateikimo pavėluotam terminui, parama pagal Priemonę einamaisiais metais mažinama 50 proc. Nepateikus informacijos apie atliktus sąmatoje numatytus darbus einamaisiais metais (iki gruodžio 31 d.), paraiška atmetama. Tais atvejais, kai Agentūros sprendimas priimtas einamaisiais metais po lapkričio 1 d., šių Taisyklių 13.12 papunktyje prašomą pateikti iki kitų metų gegužės 15 d. informaciją apie atliktus sąmatoje numatytus darbus galima pateikti vėliau, bet ne ilgiau kaip iki kitų metų gegužės 31 d., tačiau už kiekvieną pavėluotą darbo dieną apskaičiuota pagal Priemonę paramos suma mažinama 1 proc. Pasibaigus nustatytam 16 kalendorinių dienų informacijos pateikimo pavėluotam terminui, parama pagal Priemonę kitais metais mažinama 50 proc. Nepateikus informacijos apie atliktus sąmatoje numatytus darbus kitais metais (iki kitų metų birželio 2 d.), paraiška atmetama.

TAR pastaba. 56.2 papunktis taikomas paraiškoms, pateiktoms nuo 2022 m. rugpjūčio 29 d.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

Nr. [3D-752](#), 2022-12-01, paskelbta TAR 2022-12-01, i. k. 2022-24462

57. Paramos neskyrimas taikomas, kai paramos gavėjas:

57.1. Neteko galios nuo 2017-12-30

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

57.2. yra bankrutuojantis arba likviduojamas veiklos įgyvendinimo metu;

57.3. išlaidas patyrė iki Agentūros sprendimo skirti paramą priėmimo datos;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

57.4. pažeidžia kitas paramos paraiškos sąlygas ir reikalavimus gauti paramą;

57.5. neatliko pagal paramos paraiškoje pateiktą sąmatą daugiau kaip 30 proc. numatytų darbų;

57.6. teikdamas paramos paraišką arba vykdydamas veiklą, pateikia neteisingą informaciją arba po Agentūros paklausimo nepateikė būtinos informacijos ar ją nusiūpė. Tokiu atveju pareiškėjas netenka teisės teikti paraiškos einamaisiais ir kitais kalendoriniais metais nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos.

58. Paramos susigrąžinimas taikomas, kai paramos gavėjas:

58.1. nesuderinęs su Agentūra, perleidžia tretiesiems asmenims savo įsipareigojimus arba teises pagal paramos teikimo paraišką;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

58.2. prieštarauja, kad informacija apie pateiktą paramos paraišką, nurodant pareiškėją, paramos paraiškos kodą ir prašomą ir (arba) gautą paramos sumą, būtų skelbiama Agentūros interneto svetainėje;

58.3. negrąžina Agentūrai klaidingai apskaičiuotos ir pervestos į nurodytą atsiskaitomąją sąskaitą paramos sumos;

58.4. vykdydamas veiklą, pažeidė teisės aktų, susijusių su veiklos įgyvendinimu, reikalavimus;

58.5. pateikęs pranešimą apie atliktus darbus Agentūrai, artimiausiu paraiškų priėmimo laikotarpiu nepateikia paramos paraiškos vykdyti tęstinę veiklą pagal priemonę „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ arba ją atitinkančią priemonę naujuoju programiniu laikotarpiu;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

58.6. pateikęs pranešimą apie atliktus darbus Agentūrai, artimiausiu paramos paraiškų priėmimo laikotarpiu pateikė paramos paraišką vykdyti veiklą pagal priemonę „Agrarinė

aplinkosauga ir klimatas“ arba ją atitinkančią priemonę naujuoju programiniu laikotarpiu, tačiau paraiškoje nurodė daugiau kaip 5 proc. mažesnę plotą (šiuo atveju parama susigražinama už nedeklaruotą pagal veiklą įsipareigotą plotą);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

58.7. neužtikrino, kad išlaidos, kurioms padengti buvo prašoma paramos, nebuvo finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir ES fondų.

59. Tais atvejais, kai pritaikius sankciją privaloma grąžinti išmokėtą sumą ir ši suma negražinama per Agentūros nustatytą terminą, yra skaičiuojamos palūkanos už kiekvieną pavėluotą dieną teisės aktų nustatyta tvarka.

XVI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

60. Veiklų dokumentų saugojimo, apskundimo tvarką ir kitą šiose Taisyklėse nepateiktą informaciją reglamentuoja Administravimo taisyklės ir kiti teisės aktai.

61. Pasikeitus šiose Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

62. Pasikeitus šioms taisyklėms, nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems pareiškėjams, išskyrus atvejus, kai pakeitimo įsakyme numatyta kitaip.

Priedų pakeitimai:

Priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-858](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26578

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-852](#), 2017-12-29, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21682

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. kovo 13 d. įsakymo Nr. 3D-166 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos „Meldinių nendrinukių buveinių išsaugojimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-42](#), 2021-01-21, paskelbta TAR 2021-01-21, i. k. 2021-01010

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. kovo 13 d. įsakymo Nr. 3D-166 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos „Meldinių nendrinukių buveinių išsaugojimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-488](#), 2022-08-10, paskelbta TAR 2022-08-11, i. k. 2022-16987

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. kovo 13 d. įsakymo Nr. 3D-166 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos „Meldinių nendrinukių buveinių išsaugojimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-752](#), 2022-12-01, paskelbta TAR 2022-12-01, i. k. 2022-24462

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. kovo 13 d. įsakymo Nr. 3D-166 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos „Labiausiai nykstančių rūšių buveinių ir EB svarbos natūralių buveinių išsaugojimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-858](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26578

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. kovo 13 d. įsakymo Nr. 3D-166 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos „Labiausiai nykstančių rūšių buveinių ir EB svarbos natūralių buveinių išsaugojimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-95](#), 2023-02-20, paskelbta TAR 2023-02-20, i. k. 2023-02985

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. kovo 13 d. įsakymo Nr. 3D-166 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos „Labiausiai nykstančių rūšių buveinių ir EB svarbos natūralių buveinių išsaugojimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo